

Voer voor advocaten

Bisschoppen zijn bereid mee te werken aan systeem van schadevergoedingen, maar ze worden tegelijk gedagvaard

- Kerk stemt in met voorstel van Kamercommissie
- Slachtoffers worden vergoed „volgens hun noden”
- Heilige Stoel voor het eerst gedagvaard

Erik DE SMET

De Belgische bisschoppen hadden beloofd tegen de zomer een antwoord te geven op het rapport van de Bijzondere Kamercommissie Seksueel Misbruik, voorzeten door Karine Lalieux (PS). Tot verrassing van velen reageerden de bisschoppen positief.

Ze drukken alvast hun waardering uit voor het „belangrijke werk” van de commissie en stemmen in met de oprichting van een arbitrageorgaan. De bisschoppen en religieuze oversten zijn zich dan ook bewust van hun morele verantwoordelijkheid. Maar wat houdt dit nu in?

Een correcte lezing van het antwoord leert veel: „Daarom willen ze (bisschoppen en oversten, *n.d.r.*) zich inzetten voor de erkenning van de slachtoffers en het herstel van hun leed. Zo willen zij de slachtoffers in hun waardigheid herstellen en hen, volgens hun noden, ook financieel tegemoetkomen.” Dat is dus geen vrijbrief, al is de Kerk bereid tot een eventuele financiële tegemoetkoming aan hen die in hun jeugd door een geestelijke seksueel werden misbruikt.

De kerkelijke autoriteiten stemmen ermee in om, volgens het voorstel van de Kamercommissie, samen met deskundigen te werken aan een vorm van arbitrage. Slachtoffers van verjaarde feiten, waarover het gerecht geen uitspraak meer kan doen, zouden

De bisschoppen Bonny (links) en Harpigny (rechts) leiden de onderhandelingen. © Reporters

bij een arbitrageorgaan alsnog genoegdoening kunnen krijgen. Eerst wordt echter op niveau van het bisdom gewerkt aan bemiddeling. Vele slachtoffers willen immers bovenal erkenning van de gepleegde feiten.

De burgerlijke procedure van zeventig slachtoffers doorkruist het opstarten van de arbitrage

Groen licht kwam er nadat de twee verantwoordelijke bisschoppen, mgr. Bonny en mgr. Harpigny, hadden vergaderd met de deskundigen van de opvolgingscommissie en de vier door de Kerk gevraagde experts. In de

krant *La Libre Belgique* maakte de bisschop van Doornik hun namen bekend: Etienne Montero, deken van de rechtsfaculteit in Namen, de Brusselse advocaat Jean-Jacques Masquelin, hoogleraar rechten aan de K.U.Leuven Sophie Stijns en psycholoog Manu Keirse. De vier moeten een degeelijk arbitragestelsel uitwerken.

Amper drie dagen na de bekendmaking raakte de kwestie alweer in een stroomversnelling. Het advocatenduo Van Steenbrugge-Mussche, de raadspersonen van zeventig slachtoffers, maakte tijdens een persconferentie bekend dat ze de Heilige Stoel, alle Belgische bisschoppen, kardinaal Danneels en de hogere oversten dagvaardden om van hen een schadevergoeding te eisen. In naam van de zeventig acht de 57-jarige Roel Verschueren de Kerk bur-

gerlijk verantwoordelijk voor het misbruik. Het is de eerste keer in Europa dat ook de Heilige Stoel wordt gedagvaard.

Volgens gerechtsdeskundigen is het hoogst twijfelachtig dat deze procedure tot resultaat zal leiden. Ze doorkruist trouwens elke onderhandse bemiddeling en het opstarten van arbitrage. Slachtoffers zullen dus moeten kiezen welke weg ze willen bewandelen: bemiddeling of rechtspraak.

Tijdens de persconferentie toonde Roel Verschueren zich alvast sceptisch over arbitrage. „We wensden de slachtoffers ook veel moed om zich aan dit college van experts te onderwerpen,” zei hij, „en hun verhaal nog eens te herhalen voor mensen die vanuit een theoretisch academische achtergrond in hun plaats gaan beslissen hoe het nu verder moet.”

Catechismus

Uitgeverij Lannoo publiceerde onlangs de Nederlandse vertaling van de internationale jongeren-catechismus *YouCat*. Aan de oorspronkelijk Duitstalige publicatie ging vier jaar voorbereiding vooraf. De uiteindelijk 304 pagina's tellende Nederlandse vertaling met 527 vragen behandelt kernvragen over het geloof en de christelijke moraal. De grappig geïllustreerde *YouCat* verschijnt in 177 talen en zal op 700.000 exemplaren worden verspreid onder jongeren die deze zomer deelnemen aan de Wereldjongerendagen in Madrid. Het initiatief geniet de uitdrukkelijke steun van de paus.

Protestants

Vanaf volgend schooljaar organiseert de lerarenopleiding van de Leuvense hogeschool Groep T ook het levensbeschouwelijk vak Protestantse godsdienst. Groep T verruimt haar aanbod levensbeschouwelijk onderwijs op vraag van het Hoger Instituut voor Protestantse Godsdienstwetenschap, dat al decennialang leerkrachten protestantse godsdienst opleidt via het deeltijdse volwassenenonderwijs. Dankzij de samenwerking zijn onderwijzers/onderwijzeressen die dit keuzevak volgen, bevoegd om protestants-evangelische godsdienst te geven in een (officiële) basisschool en in de eerste graad van het secundair onderwijs.

Angst voor islam

De Franse kardinaal Jean-Pierre Ricard klaagde tijdens een overleg van Europese bisschoppen in het Italiaanse Turijn de groeiende angst voor de islam in Europa aan. Oorzaak is volgens hem de zichtbaarheid van deze godsdienst. De vicevoorzitter van de Europese bisschoppenconferenties riep de Kerk in de Europese landen op om een gemeenschappelijke positie in te nemen, waarbij ook wordt erkend dat de islam zijn plaats heeft in het openbare leven. (EDS)

‘Wilde jaren’ oorzaak van kindermisbruik?

Bij het kerkelijke rapport over de oorzaken van seksueel misbruik door geestelijken in de VS rijzen vele vragen

In de Verenigde Staten verschenen al zesduizend geestelijken voor de rechter op beschuldiging van seksueel misbruik van minderjarigen. Daarom lieten de Amerikaanse bisschoppen peilen naar de oorzaken van dat veelvuldige misbruik. In een rapport van driehonderd bladzijden stellen de onderzoekers van het John Jay College in New York nu dat alvast pedofilie noch homoseksualiteit de oorzaak kan zijn.

De overgrote meerderheid van de gevallen van seksueel misbruik in de Kerk die de voorbije jaren aan het licht kwamen, dateert uit de jaren 1960 en 1970, stellen de onderzoekers vast. Daaruit maken ze op dat de oorzaak van het kindermisbruik in de katholieke Kerk in de VS veeleer moet worden gezocht in het feit dat pries-

ters tijdens die ‘wilde jaren’ slecht werden opgeleid, waardoor ze onvoorbereid terecht kwamen in de maatschappelijke en seksuele omwentelingen van die periode.

Het rapport haalt ook een studie aan waaruit blijkt dat er in de priesterseminaries in de Verenigde Staten in de jaren 1980 en 1990 een homoseksuele subcultuur bestond, maar die zou volgens de onderzoekers niet hebben geleid tot het kindermisbruik.

Klerikalisme

Het rapport van de deels door de Kerk betaalde wetenschappers oogste meteen veel kritiek, vooral op wat wordt beschouwd als het afwentelen van de schuld op de ‘losbandigheid’ van de jaren 1960. Zo was alvast de samenleving in het zwaar door de mis-

bruikcrisis getekende Ierland destijds doordrongen van het katholicisme van vóór het concilie.

Volgens de Amerikaanse dominicaan Tom Doyle, die ook getuigde voor de Belgische parlementaire commissie, is de ware oorzaak het klerikalisme: geestelijken die zich verheven voelden boven niet-geestelijken. Dat zou ook verklaren waarom de feiten zo lang verborgen bleven en daders vaak ongemoeid werden gelaten of stilletjes overgeplaatst.

Ook de analyse van de Duitse psycholoog Wunnibald Müller, te vinden in *Verzwegen wonden* (Averbode/Kok), lijkt aannemelijker. Volgens hem was het grootschalige misbruik te wijten aan een onvolgroeide seksuele identiteit in combinatie met een gesloten klerikale cultuur. (EDS)

Een Amerikaans misbruikslachtoffer roept bij de voorstelling van het rapport de bisschoppen op schuld te bekennen voor feiten haar lang geleden door een priester aangedaan. © Reporters